

Bozla

Maribor, 3. avgusta 1934

Leto II.

Posamezna številka Din 1.50 • Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—
za inozemstvo Din 10.— Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ulica 26
Telefon 29-70 • Poštni čekovni račun 10.502 • Izhaja vsak petek • Oglasi po tarifi.

Stev. 31

Naprej!

Nesporen je uspeh našega pokreta, da se je v našem izkoriščanem in izmoganem delavcu vzbudila narodna zavest, da se je vzbudil v njem naroden ponos, da se je naš delavec pričel zavedati svojih pravic in da ga je vse to povezovalo v strnjene vrste, ki se večajo in morajo v najkrajšem času zrasti, ter postati trden zid, ob katerega bodo zaman butali in se zaganjali naši notranji in zunanji sovražniki.

Zadnje volitve v Delavsko zbornico so bile merilo in preizkušnja naše borbenosti, naše sposobnosti. Naš uspeh je razočaral naše nasprotnike, bil je resen opomin vsem onim, ki so dvomili o nas in našem pokretu. Sedaj po volitvah, pa ne smemo počivati na svojih uspehih, marveč moramo iti s podvojeno silo sistematično na delo, v boj za končno zmago naše nacionalne in socialne pravičnosti.

Dokler bosta v naši državi vladala ekonomsko robstvo in socialna krivičnost, toliko časa ne bomo svobodni, toliko časa je v naši državi nemogoč vsak parlamentarizem, vsaka demokracija. Ekonomski suženj ne more biti politično neodvisen, ne more biti socialni zadovoljinež, ne more biti ustvarjajoči del našega naroda.

Mi smo poklicani in od nas je odvisno, od nas, ki ljubimo svoj narod, svojo s krvjo napojeno zemljo, ki ljubimo svojega kralja, ali hočemo — ali nečemo, da se krivice popravijo. Mi smo poklicani, da v organiziranih vrstah nadaljujemo nacionalno revolucijo in je popolnoma pogrešno kdor misli, da je bila ta nacionalna in socialna revolucija pred 15. leti končana.

Danes pred 15. leti so bile razbite samo bojne zastave. Pod te prapore, na katerih je zapisano naše osvobojenje, naše zedinjenje, smo poklicani mi in pod temi prapori bomo nadaljevali naš boj do končne zmage. Ker je naš program nacionalnosocialen, ker naš pokret ne pozna nobenega razrednega boja, ker se mi borimo za pravice delovnega človeka, ki tvori v naši državi absolutno večino, ker je za nas jugoslovansko vprašanje in zedinjenje rešena stvar, smo si popolnoma svesti svoje zmage. Mi hočemo osvoboditi socialno, politično in kulturno naš narod. Mi hočemo ustvariti iz našega človeka jugoslovanskega človeka. Mi hočemo, da bo naša država tako oblikovana, da bo odgovarjala našim prilikam. Mi nečemo ničesar tujega, mi hočemo samo svoje, in na tem našem mora zrasti mogočen jugoslovanski narod od Triglava do Črnega morja.

Mi zahtevamo popolno svobodo in enakopravnost za vse. Naš družabni red mora počivati na socialni pravičnosti. V naši državi mora biti kruha za vse in zato je delo naš imperativ in to delo nam daje vse pravice, da naredimo iz suženja svobodnega človeka. Kapital ne nima izkoriščati svoje moči, kapital ne sme z žulji delovnega človeka in naroda kupiti profita, kapital mora služiti splošnim interesom, kapital mora služiti skrupnosti.

Mi napovedujemo boj in pogin zastarelemu sistemu in nemoralni razdelitvi družabnih dobrin, mi napovedujemo boj neomejeni oblasti kapitala. Mi hočemo močne stanovske organizacije, ki bodo mogle preko svojega stanovskega parlamenta uspešno braniti svoje interese. Mi odklanjamo razredni boj, mi hočemo stanovske organizacije, mi hočemo tesno sodelovanje vsega delovnega ljudstva, ki bo edino omogočilo ravnotežje in harmonijo, ki sta edina neobhodno potrebna za naš splošni napredek. Slova jugoslovanskega naroda je za Slovane samo na socialni pravičnosti in poštenju in nam je nujno potrebno, da naš narod, da naša generacija, konča započeto delo.

Mi vsepovsod naglašamo, da smo pokret, ki hočemo in moramo uresničiti ideale onih, ki so ustvarili našo lepo Jugoslavijo. In ker hočemo to, moramo celokupno našo narodno in državno politiko postaviti na nove temelje

Jugoslavija

garant miru v Evropi!

Ravno v sedanjem trenutku, ko je nekako izzvenela državljanska vojna v sosedni Avstriji, se pričenjamo zavedati velikega pomena tiste mirovne politike, ki jo v smislu intencij Nj. Vel. kralja vodi na zunanji naša kraljevska vlada in njen minister zunanjih zadev Bogoljub Jevtić. Če gori pri sosedu, ki je izgubil vse svoje imetje, je domača in še tako revna kočica mahoma najudobnejše bivališče. Koliko je včasih godrnjanja radi krize, davkov, malega zaslužka in bogosivedikaj! Avstrija in njen notranji polom je najboljši merilo za naše razmere! Avstriji so mnogo višje obdavčeni kakor mi, zato pa imajo vsak hip kako revolucijo s krvnim davkom in novo lavino stroškov, ki jih koncem koncev itak mora plačati avstrijsko prebivalstvo. Šele avstrijske homatije so marsikomur odprle oči. Danes se nahajajo v naši sredini celo Nemci, ki pravijo, da jih je edino general Maister 1. 1919 rešil brezna, ob katerem se morajo njihovi rojaki skoro vsak hip sprehajati v sosedni Avstriji. Tako paradoksalna je danes situacija, da se potniki iz Avstrije šaliijo ob prestopu jugoslovanske meje, češ, sedaj smo hvala Bogu v Evropi!

Nekdanji zasmehovani in ponižani »Balkan« je danes po zaslugi našega modrega državnega vodstva, ki se je znalo izogibati vsake nepremišljenosti, po vsej resnici ozemlje miru na zunanji in na znotraj. Jugoslavija je doprinesla dokaz ne samo njene notranje homogenosti, dokazala je tudi zrelost v vodstvu zunanjih poslov. Še nikdar ni bila mednarodna situacija tako zapletena kakor v teh dnevih. Naši kraljevski vladi je uspel vsak političen manevar v korist notranjega in zunanjega miru. Pomislimo samo, kako nekrvavo se je izvršila likvidacija našega besno zagrizenega strankarstva. Narod je instinktivno zaslužil, da ne ka-

že ubogati političnih generalov brez armade, zato se je ta narod v svoji bistroumnosti postavil strumno za svojega kralja in situacija je bila v notranjosti države rešena v smislu projektiranega ozdravljenja v gospodarskem, političnem in kulturnem oziru.

Če se ozremo po naših sosedih, vidimo na prvi pogled, da sta bile to Avstrija kakor Albanija tisti dve rahli točki, ki se jih je oprijela neka velesila v svrhu realizacije njenih imperialističnih načrtov. Dolgo dobo je bila prestala Albanija pod varuštvo te velesile, dokler ji v objemu ni jelo primanjkovati sape. Sedaj se je Albanija že iztrgala v glavnem iz nezgodnih spon in tudi v Albaniji pričenjajo uvidevati odločujoči činitelji, da je bila politika kraljevine Jugoslavije napram Tirani res odkritosrčna, diktirana zgolj z vidika splošne balkansko-emancipacijske politike. Pred leti je bila Tirana v tem pogledu še kot sršenovo gnezdo. Ko se je pred kratkim pojavila pred Dračem mornarica dotične velesile, je padla Albancem poslednja mrena z oči. Sedaj vedo, kje je prijateljstvo in kje ga sploh nikdar bilo ni!

Jugoslavija si je znala s svojo notranjo trdnostjo in zunanjo prožnostjo pridobiti vse balkanske države. Inicijativa za pomirjenje z Bolgarijo je v polnem teku vse od veličastnega sprejema bolgarske kraljevske dvojice do danes. Kamor pogledamo, povsod en sam element miru in prizadevanja za ublažitev težke gospodarske krize. Nikjer niso razpaljene strasti na delu, previdnosti se imamo za hvaliti za modrega vladarja in po njegovih navodilih delujočo vlado. Državni organizem je v naši Jugoslaviji z lahkoto preстал prehodne krče 6. januarja in narod je bil zadovoljen, ko je prejel namesto pokvarjene demokracije režim avtoritativne odgovornosti.

Mi moramo vsemu svetu pokazati, da nismo samo sposobni rušiti tujih držav, ampak, da smo sposobni ustvariti svojo veliko in močno državo, da smo sposobni to svojo narodno državo braniti in da smo to vselej in vsikdar pripravljeni. Pokazati moramo vsemu svetu, vsem našim sovržnikom, da smo zreli za popolnoma samostojno nacionalno, socialno in politično, kulturno in gospodarsko življenje brez vsakega nadzorstva od strani tujcev. Mi pa tudi ne smemo pozabiti, da se na drugi strani obale Jadranskega morja sistematično pripravljajo 40 milijonski narod za pohod na Balkan, ne smemo pozabiti, da se v osrčju Evrope militarizira 70 milijonski nemški narod.

Mi ne smemo pozabiti predvsem tega, kar je najvažnejše, da so med nami elementi budno na zločinskem delu, da prihajajo k nam emisariji fašizma, hitlerizma in boljševizma s programom, ki je antislovanski. Bili bi skrajno naivni, če bi verovali, da je eden od teh faktorjev, ki smo jih omenili, iskreno naklonjen nam Jugoslovanom.

Mi moramo gledati na probleme naše države iz jugoslovanske, vseslovanske, evropske in svetovne perspektive in ne iz perspektive naših provinc in partikulariziranega nacionalizma. Mi ne smemo biti samo za našo Jugoslavijo, ki obstoja. Mi moramo stremeti za tem, da bo postala Jugoslavija še večja, da se bo raztezala po vsem slovanskem ju-

Ponosni sma lahko jugoslovanski državljani na svojo državo in nje vodstvo iz dveh razlogov: zagaraniran nam je mirni notranji razvoj in ugled na zunanji. Človeku je nekam toplo pri srcu, če sliši ravno v teh dneh iz ust tujerodcev laskavo pohvalo o naših urejenih razmerah. Kar je storila vlada v tem smislu, bo državi stotero povrnjeno. Vsak izmed nas pa je poklican, da s svojim delom, pridnostjo in vzglednim življenjem podpre vsa ta stremjenja, ki so dvignila ugled naše države po svetu. Tujec naj spozna na naši zemlji, da nismo arogantni niti bahavi, da pa znamo čuvati vse tiste vrline, ki določijo naš narod že od pamtveka. Samo tako bomo lahko podpirali stremjenja in intencije naših vodilnih činiteljev na polju zunanje politike. Trezen in dostojanstven narod, ki mu ne manjka odločnosti, braniti svoje tudi s pestjo, bo vedno našel v svetu zagovornikov in prijateljev. Dejstvo, da med našim notranjim položajem in med zunanjepolitično situacijo kljub spremenljivosti evropskega političnega barometra ni nikake disonance, je najboljši dokaz, da nas natolcevanja naših zunanjih nasprotnikov ne morejo doseči. Jugoslavija je v teh kritičnih časih na viden način manifestirala svojo miroljubno misijo. To spoznavanje je dragocena uteha in bodrilo za vse bodoče slučaje in situacije.

Delu čast in zaščita!

Narodna strokovna zveza, Maribor

Sodna ulica 9 — dvorišče

Uradne ure tajništva so od 1. januarja dalje dopoldne od 9. do 12. ure

ob nedeljah in praznikih od 9. do 11. ure dop. popoldne od 15. do 19. ure.

gu, na katerem že od pamtveka živi jugoslovanski rod.

Edino Jugoslavija je mogoča kot velika Slovenija, velika Hrvatska, velika Srbija in celo velika Bolgarija. Interesi slovenskega kmeti, hrvatskega seljaka, srbskega zemljoradnika, bolgarskega zemljodelca so eni in isti. Eni in isti so interesi, ene in iste so težnje, ena in ista so stremjenja tako slovenskega, kakor hrvatskega, srbskega in bolgarskega radnika. Ene in iste so težnje, ena in ista so stremjenja tako slovenskega, kakor hrvatskega, srbskega in bolgarskega intelektualca. Le edino v Jugoslaviji, veliki in močni je mogoča rešitev vseh življenjskih vprašanj, le v zedinjeni Jugoslaviji je lahko jugoslovanski narod zaščiten pred tujimi imperialističnimi, industrijsko kapitalističnimi državami. Slovanski narodi na Balkanu zedinjeni v eno celoto so najtrdnjejši temelj velike in močne Jugoslavije, zedinjeni med seboj pa so popolna garancija zlate svobode na slovanskem jugu.

To smo mi, tako mislimo, tako je bilo in bo naše bodoče delo, tako so naša stremjenja, taka je naša borba, taka so naša načela, tak je naš program. Za vse, ki tako mislijo, je mesto edino le v naših vrstah. In vsem, ki pošteno mislite, vsem, ki ste za socialno pravičnost, gospodarski napredek in popolno kulturno svobodo, vam kličemo: Dobrodošli v naših vrstah!

„Vojska smene“

Koračnica socialno - nacionalnega
pokreta Jugoslovanske akcije

*Vojska smene novu zemlju
nosi*

*Silna ko potoka val,
Žrtvomborhom onase ponosi,
Verom u svoj ideal.*

Napred drugovi!

Napred drugovi!

Naše vreme stižet!

Napred drugovi!

Napred drugovi!

Pobedi sve bližet!

*Vojska smene stići će na
metu,*

Nek je slava obvijet!

Zakletvu joj polažemo svetu,

Nove Jugoslavije!

Napred drugovi!

Napred drugovi!

Naše vreme stižet!

Napred drugovi!

Napred drugovi!

Pobedi sve bližet!

Vzhodni pakt

Diskusija o vzhodnem paktu, ki ga sedaj forsira francoska diplomacija kot nekako dopolnilo locarnski pogodbi, še ni končana. Kakor znano, je Francija naložila pri tej diplomatski zamisli na izredne težave. Poljska je z ostenativno gesto odklonila pristop k taki pogodbi, ker pravi, da za nobeno ceno ne bi dopustila v slučaju kake nemško-francoske vojne prehod ruskih čet preko poljskega teritorija. V tem slučaju bi se namreč lahko zgodilo, da bi Nemci tirali rdečo vojsko nazaj, tako da bi se vojne operacije v tem slučaju brez krivde Nemčije odigravale na poljskih tleh. Poljska še ni pozabila svetovne vojne, ko je bil velik del njenega sedanjega teritorija eno samo bojišče, ravno tako pa tudi ni pozabila svoje vojne s Sovjetsko Rusijo leta 1921. Poljska ima svoje poglede na Rusijo. Njene skepse ne omaje niti najintimnejše razmerje do Francije. S tega vidika je treba presojati tudi poljske napore v baltijskem območju. Poljska je postala velesila po zaslugah Francije. Značaja velesile si sedaj ne da odvzeti od nikogar in zato hoče Poljska v baltijskim območju izvajati svoje lastne politične koncepte, ne da bi se morala poprej obračati za nasvet v Pariz. Poljsko-nemška nenapadalna pogodba je bila plod treznega razmišljanja maršala Pilsudskega in zunanjega ministra Becka. Poljska si je na vsak način hotela zavarovati svoje zapadne meje, isto pa je hotela Nemčija v svoji izolaciji. Tako sta se Pilsudski in Hitler našla na eni črti. Vzhodni pakt pa ostane koncept vse do tlej, dokler ni mogoče spraviti pod eno streho Poljsko, Baltiko in vsaj Finsko. Sedaj se je situacija že razčistila v toliko, da te pogodbe ne marajo podpisati niti Estonka, Latvija in Letonska, pa tudi ne Finska. Švedski zunanji minister Sandler je že izjavil, da vzhodni pakt za Skandinavijo iz geopolitičnih razlogov nima nikakega pomena. Skandinavija je severna Evropa, je dejal, načrt pakta pa prihaja v poštev samo za vzhodno-evropske države.

Delavci!

*Ne iščite svoje re-
šitve v marksistič-
nih strokovnih or-
ganizacijah! Vaše
mesto je samo v
Narod. strok. zvezi,
ki se edina bori za
res delavske interese*

Naša zemlja - naš kruh

Bože mili kud sam zašo.
Ne znam puta, ne znam staze...

Tako bi se spet vprašal veliki Preradović.

Mi preprosti zemljani res ne moremo razumeti visoke politike, ki nam more roditi boljšo ali slabšo usodo, in naša vsakdanja sodba sloni le na pojavih iz ne posredne okolice. Ti pa so pravkar precej žalostnega značaja, — takega, ki nas res prestrese in zgiblje razum, srce in dušo. Kaj bi ne vedeli, da so narodni zapletitlaji vedno bolj — zapleteni in stopnjujejo napetost! In pravimo: sosedu za- ideta v spor, če ni pod njihovim krovom vse v redu. Tako je danes v poedinah državah; povsod se nekaj krha in lomi kot trhlo ogrodje. Nekaj razpada, nekaj pa se poraja.

A je v naši prirodi že tako, da zapičimo oko najprej pred se, v svojo najbližjo okolico, na svojo lastno zemljo in po tem, kar iz nje zajamemo in razporedimo, sodimo in presodimo. Pa pojdite med preprosto ljudstvo, da se prepričate, da je njegova preprosta sodba zelo zdrava in da je njegov nagon ali čut veliko nad suhim razumom.

Samo eno skromno željo nosi ta človek: trdna tla pod nogami bi rad imel; živel bi rad. Samo po delu hrepeni, po pošteno plačnem, dostojnem in bolj sproščnem. Ni mu več za lepe besede, za razne opojne olepšane in kričave fraze — laži; vedno bolj raste v človeka resničnost, dejstev. Samo ta so mu merodajna. Ni li tako zdrav? Kaj je pač lepše in plemenitejše od proizvodnega dela?

In glejte — sami taki so na preži, ki bi se radi udeleževali v socialno-koristnem pravcu. Zaman čakajo očetje z gladno deco, zaman sinovi gladnih staršev, zaman plamečja mladina, ta vrelec najjačjih sokov. Sami taki čakajo... A mi z bridkostjo in skrbjo zremo v pojav, ki se mu srce protivi. Dočim naše najboljšiše moči pešajo v pomanjkanju in obupu, se naše skupno (narodno) premoženje krha; ker daje ta naša z najboljši rdečo krvjo pridobljena zemlja najboljši kos kruha tujcu; plodovi našega dela gredo z naših tal in bogve v kake namene. Zato se naši domovi pripogibajo in rušijo.

Ali ni to največja ironija!? Ironija in sramotno usoda.

Mladi svojemu voditelju

»Mladi! Da ste pripravljeni!« si nam zapisal... Čuj, prislusni našim besedam, besedam mladine, ki si jo Ti tako ljubil: Ob Tvojem spominu, ki bo gorel v naših srcih kot plamenček večne luči, ob spominu na Golgato vseh onih, ki so za rešitev domovine prelili svojo kri, darovali svoje najdražje in ob spominu naših tovarišev, ki v medli zarji Vidovega dne žrtvujejo svoja življenja. Ti kličemo: »Pripravljeni smo! Pripravljeni, dokler ne bo zasijala luč svobode vsem onim našim bratom in sestram, ki še čakajo na osvobodilni meč Kralja Matiaža in na buzdovan Kraljeviča Marka!«

Mladi.

Alois Tučný, poslanec in bivši minister Češkoslovaške republike:

Nacionalni ali internacio- nalni socializem?

KONEC.

Ali bi mogel proletarijat preprečiti medsebojno ubijanje človeštva? Da, mogel bi, saj so bile puške v njegovih rokah, v njegovih rokah je bilo vse. A namesto tega je zagazil v kri vojne z največjim navdušenjem ravno proletarijat one zemlje, ki je rodila Marksa, in v kateri je Marks največji del svojega življenja deloval in oznanjal idejo ljudskega bratstva. Navdušeno je šel v boj tudi proletarijat Francoske, kjer je našel Marks svojo drugo domovino in kjer je dolgo deloval v smislu svojih idej. Brez odpora je šel v boj proletarijat Anglije, kjer so se globoko usidrale Marksove ideje in obetale obilen sad.

Katera je bila ona sila, ki je mogla v nemškem proletarijatu in v proletarijatu vsega sveta udušiti vsako iskrico ljubezni do druge ideje, do ideje, ki zabra-

njuje ubijanje in oznanjuje ljubezen do bližnjega, kakor do samega sebe? Kje je bila tedaj ideja socializma, ki oznanja bratstvo narodov, nikakor pa ne ubijanja? Tu se je pokazala moč nacionalizma in patriotizma. V zgodovinskem trenutku je zmagal nacionalizem in patriotizem nad vsemi drugimi idejami! Zmagal je nagon samoohrane in obrambe! Ko je bila končana krvava svetovna tragedija, je misel na grozoto bodoče vojne prisilila legitimne zastopnike države, da se posvetujejo o tem česar ni mogel doseči internacionalni socializem, to je, kako ustvariti bratstvo narodov, da bi se v bodoče preprečile take krvave tragedije. Društvo narodov išče modus vivendi za vse narode vzajemno. A ne na podlagi socializma, temveč na podlagi ohranitve narodnosti. A zibelka

marksizma je zopet med onimi, ki to najmanj žele, ker mislijo in čutijo preveč nacionalistično in patriotsko.

To, kar smo do sedaj navedli, bi v polni meri zadostovalo za dokaz, da nacionalizem ni preživeta ideja. Toda nam gre za dokaz, da je socializem mogoč v združitvi z idejo nacionalizma in da ravno tak narodni socializem zmaguje. Ta dokaz se očituje v vsej socialistični praksi. Mislim, da je bila in da je fatalna zmota socialistov, da razumevajo socializem kot nasprotje vsake druge ideje. Dokazati bom to najprej v odnosu socializma na pram veri.

Monarhizem, despotizem, fevdalizem, konservatizem, liberalizem — so ravno tako ideje, kakor socializem. Ali one se niso spuščale v borbo z vero, ravno nasprotno, iskale so v njej opore. In vendar je vsaka izmed njih v ostrem nasprotju z vero glede tendence in cilja. Koliko smo imeli vladarjev, ki so z naravnost sadističnim uživanjem prelivali kri in zatirali svoje podanike! Najbrutalnejši despoti so se posluževali ravno vere, da bi umirili svojo črno vest. — Enako so postopali fevdalni tlačitelji malih kmečkih ljudi. Konservativni človek, katerega bla gostanje temelji na svobodnem kopičenju privatnega imetka, prav odlično prenaša v svoji religioznosti brezobzirno izkoriščanje nastavljenca, kakor to delajo liberalci, tako zvana moderna generacija izkoriščevalcev. In pri tem se vsi čisto jasno zavedajo, da je temelj Kristusovega nauka ljubezen do bližnjega, a njena posledica je princip, izražen v tezi: »Ali res zasluži delavec svoje plačilo?«

Pa si ogledimo še brehmaizem, budizem in krščanstvo, koliko je v njih globoke filozofije, sorodne in zelo simpatične ideji socializma. Nič ne bi pretiravali, če bi rekli, da je bila prava ideja religije, ne deformirana s strani profesionalnih praktičarjev, predhodnica socializma. Ponavljam in naglašam: prava, nepotvorjena religija, ki ni prilagoden interesom raznih zajedavcev.

Religija ne more ovirati socializma, še manj pa mu more biti nasprotna. Socialisti so dolžni ljudem razložiti, da bi jim morala biti religija moralni zakon, ki nadomešča posvetni družbeni red, a da je postala obrt profesionalnih pridigarjev in propagatorjev, ki prilagodijo moralo svojim interesom tako, da preprosto človek ne more spoznati njenega plemenitega bistva, ker ga obdaja debela skorja sebičnih interesov teh profesionalcev. Enostavneje povedano, preprosto človek ne more videti razlike med idejo religije in med njeno organizacijo, ki jo imenujemo cerkev. Socialisti so dolžni narodu predložiti, kako brezvestni ljudje popačijo idejo in jo izpremenijo v obrt, ki ga vodi ne v korist ljudstva, temveč v čim večji dobiček zase. Kakšna ogromna razlika je med Kristom-mučenikom, ki je bil razpet za resnico in boljšo bodočnost človeštva, in ki res ni imel kam položiti glave, in med njegovim zastopnikom na zemlji, — papežem, ki baranta s Kristovo mučniško smrtjo in z njegovim naukom, ki je preprostu ljudstvu tako simpatičen! Na ta način je ustvarjeno papeževu udobno življenje, blagostanje, moč, bogastvo in slava, ne nadnaravna, ampak čisto posvetna, ki jo je Kristus preziral. Kakšna ogromna razlika med Kristusovimi apostoli in krščanskimi kardinali, škofi, dekani, prelati, župniki in kaplani, ki niso pastirji svojega naroda, ampak sluge mogočnika, katerim je za plačilo dovoljeno, da strižeje svoje ovčice. Socialiste, naj pouči razvoj ideje krščanstva in naj jih glasno opozori, da nikoli ne bodo dopustili, da bi tudi ideja socializma postala obrt.

Še manj kot religija, more nacionalizem ovirati ali nasprotovati socializmu. Moč nacionalizma so propovedniki internacionalnega socializma izkusili na svoji lastni koži, ko je šlo za časa svetovne vojne, delavstvo preko glav svojih voditeljev v skupno delavsko fronto proti tujemu gospodstvu in proti zaslužnjevanju svojega naroda, da bi pomagalo temu narodu do politične samostojnosti. Svojo ljubezen do nacije je izrazilo delavstvo na impozanten način tako, da se je odreklo internacionalnega socializma, ker čuvarji internacionalnega socializma niti v tako važnem trenutku niso hoteli priznati skupnih interesov vsega naroda.

Kako pa danes izgleda socialistična praksa in njeni rezultati? Pokazal bom to z dokumenti. Češkoslovaški narodni socialisti so s svojo lastno silo, brez mednarodne solidarnosti in tuje pomoči, nekoliko tednov po prevratu izvajali osemurni delovnik. Angleški in nemški delavec, ostalih niti ne omenim, ga še do danes nimajo, četudi je pri njih socialistični pokret starejši in relativno močnejši, kakor v Češkoslovaški. — V Nemčiji je vladala socialno-demokratska večina; v Angliji so imeli leta 1924, in tudi pozneje, čisto delavsko vlado. Češkoslovaški narodni socialisti so leta 1927 na mednarodnem forumu apelirali na angleške delavce, naj že vendar enkrat izvojujejo zakon o osemurnem delovniku, in naj ne ogražajo te pridobitve onim delavcem, ki jo že imajo. Isti apel že stalno naslavljamo na delavce Nemške republike, a do sedaj brez uspeha. In veste, kako nam odgovarjajo angleški in nemški socialisti? »Samo to moremo napraviti, kar Anglija (Nemčija) lahko brez škode prenese«.

Po osnovi mirovnih pogodb imamo danes institucijo, v kateri je koncentrirana realna, mednarodno izvajana socialna politika: **Mednarodno organizacijo dela**. Ta organizacija skliče vsako leto zastopnike držav, ki so članice organizacije (vseh je 55) na konferen- ce, pri katerih so na dnevnem redu tri do štiri akutna socialna vprašanja. Odloki in rezultati zasedanja, vnešeni v konvencijo ali rekomandacijo, so za države, ki so zastopane v organizaciji dela, moralno obvezane, da jih izvajajo. Če pogledamo katerokoli konvencijo ali rekomandacijo, boste našli, da je to samo okvir, ki ga nato izpolni vsaka nacionalna država in njena zakonodaja po svojih specijelnih pogojih, razmerah in možnostih. Tej mednarodni, avtoritativni socialno-politični instituciji je jasno, da to, kar velja za Anglijo, ne velja za Bolgarijo, Rumunijo ali Paraguay itd. Pri posvetovanjih o vsebini teh konvencij ali rekomandacij nismo nikoli mogli opaziti enotnega stališča strokovne amsterdamske internacionale združenih delavskih zastopnikov. To pomeni, da daje ta institucija in vsi, ki v njej sodelujejo in odločajo, češkoslovaški narodno-socialistični ideologiji silajno satisfakcijo.

Ko gledamo, ne samo v Češkoslovaški, nego tudi povsod izven njih meja, kako gre socialistični svet za našo ideologijo, nam ni bilo treba čakati šele na Henrika de Manna, da bi definitivno zavrgli nazore o edinodrešujočem marksizmu, in s ponosno samozavestjo lahko rečemo proletariatu: »**Če ne bi bilo narodnega socializma, bi ga morali ustvariti**«. Zato smo toliko bolj dolžni, da ga čuvamo in branimo. S trdno vero razglajamo na vse strani, da gre pred nami močna armada izkušenih, ki ne bo nikoli dopustila, da bi naš nauk o socializmu kdo upropastil.

Naj končam z mislijo o bodočnosti socializma. Ali so izgledi za ujedinenje socializma? Odgovor na to vprašanje je ravno tako težak, kakor na vprašanje, ali bo prišlo do ujedinenja religiozne ideje. Tudi socializem je razdeljen v cerkve in sekte, in teh je več kot preveč. Ali v slovanskih deželah prihaja v razpravljanje samo vprašanje možnosti združitve nacionalnega socializma z internacionalizmom. Vse ostalo ne prihaja v poštev, obsojena je na likvidacijo, ki bi jo združitev omenjenih dveh smeri samo še pospešila. Tudi za naš pokret je v prvi vrsti važen odnos napram socializmu, ki mu je marksizem postavil temelje, in ki ima do sedaj v svetu dominanten položaj.

V odgovoru se vračam na liegelovsko-marksistično teorijo v stopnjah razvoja. Marks je z ustanovitvijo socializma, ki zanika nacionalizem, postavil tezo: **antinacionalni socializem**. Češkoslovaški narodni socialisti so z izgraditvijo svojega lastnega socializma postavili antitezo: **nacionalni socializem**. To sta torej prvi dve fazi razvoja, skozi kateri je šla ideja socializma; a zdaj mora priti do tretje faze: po medsebojni borbi pozitivnega in negativnega, preide očiščena ideja v stanje sinteze. A, zaboga, kje je tu sinteza? V bodočnosti? Preden bi prišlo do sinteze, bo

Pestri dogodki na severu

Hindenburg umrl - Hitler državni predsednik

Včeraj ob devetih zjutraj je na svojem gradu Neudeck v Vzhodni Prusiji umrl v 87. letu svoje starosti nemški državni predsednik in generalfeldmaršal pl. Hindenburg. Umrl je mož, ki se je aktivno udeležil bitke pri Kraljevem Gradcu l. 1866 in nemško-francoske vojne l. 1870/71, in naposled velike svetovne vojne, v kateri se je kot vojskovodja nesmrtno proslavil z veliko zmago pri Tannenbergu ob Mazurskih jezerih. Hindenburg je kot oficir doživel vse veličine predvojnega Nemčije, bil je prisoten v veliki dvorani ver- zajskega gradu 17. januarja 1871, ko je bila Nemčija proklamirana pod Viljemom I. za carevino. Hindenburg je doživel tudi polom Nemčije v svetovni vojni, bil je priča njenega poraza in njene ponižanosti. Kot svetel značaj, zvest vojak, mož absolutno čiste značajnosti in izpolnjevanja dolžnosti si je priboril tudi kot državnik v časih težkih perturbacij sloves, kakor ga menda nima hitro kateri drugi suveren v zgodovini nemškega naroda.

Nemška vlada je sklenila tik pred smrtjo, da se združijo funkciji kancelarja in državnega predsednika. S tem je postal narodni socialist Adolf Hitler šef nemške države, vrhovni komandant vojske in morarice, absoluten gospodar nad usodo nemškega naroda, ki bo v kratkem plebiscitarnim potom potrdil njegovo poslanstvo. Hitler je brezdvomno napravil karijero, kakor jo beležimo v svetovni zgodovini le v redkih slučajih. Pred petnajst leti še mali agitator za svoj svetovno-nazorni ideal, preganjan s strani tedanjih državnih oblasti, obdan s peščico zvestih Ekkehardov, je danes Hitler državni poglavar svojega naroda. Bodočnost bo pokazala, kako bo vodil krmilo Nemčije na razburkanih valovih sedanje Evrope.

Avstrija žarišče evropske vznemirjenosti

S filmsko brzino so se na Dunaju vrstili po 25. juliju — dnevu umora kancelarja Dollfussa — dogodki, in Avstrija,

Umorjeni bivši avstrijski kancler dr. E. Dollfuss.

zopet v vrtincu državljanske vojne. Že prej so se vrstili po celi deželi bombni atentati na javne objekte, nikdo pa ni 1934, se je znašla v teh pasjih dnevih ki je prebolela junij 1927 ter februar leta pričakoval državnega udara s strani narodnih socialistov, ki so tokrat na višku svoje razburjenosti udarili neenakomerno in s tem zaenkrat prelili veliko krvi brez vsakega uspeha. Zmerni kritiki avstrijskih notranjih zadev pišejo, da je Dollfuss po navodilih Mussolinija razpu- stil februarja t. l. čisto po nepotrebnem avstrijske socialne demokrate, ter je tako sam odžagal vejo, na kateri je sedela njegova vlada. Dokler so stali socialni demokratje kot istočasni nasprotniki narodnega socializma v zmerni opoziciji napram Dollfussovemu režimu, je imela ta vlada vsaj neko legalno opozicijo, ki jo je izpolnjeval še Winkler s svojimi agrarci. Toda Dollfuss je v svoji bolesni, s strani Italije podpihovan častihlep-

nosti in maniji za kopiranje nemškega sistema totalizirane države zašel na stranpot. Z uničenjem socialne demokracije je razširil ilegalno opozicijo nacionalnih socialistov v vsej širini še na socialno demokracijo. V tem trenutku je imel najmanj 65% vsega prebivalstva Avstrije proti sebi. Pozabiti ne smemo, da so se tudi landbundovci in velenemci postavili ob stran. Kocka je padla. Na razvalinah nekdanje mogočne krščansko-socialne stranke je ostala le še umetno skonstruirana domovinska fronta, in še ta v senci Heimwehra. Mussolini je s svojo intrigo v Avstriji dovedel Dollfussa v brezupno situacijo. Pritisk na ilegalno opozicijo se je poostiril. Lok je bil preveč napet in tetiva je počila. Dne 25. julija je padel Dollfuss kot žrtev vmešavanja Italije v notranje avstrijske razmere, mimo tega pa je zašla domovinska fronta pod še jačji pritisk Heimwehra. Schuschnigg je sicer postal kancelar, toda v senci dveh problematičnih mogotcev — Starhemberga in Feya.

Sedaj ko sta bila obešena glavna du- najska pučista Planetta in Holzweber, beležijo nacionalni socialisti svoje prve justicirane žrtve. Boji na Koroškem in na Štajerskem so komaj utihnili in vla-

Novi avstrijski kancler dr. Schuschnigg

Novi avstrijski podkancler Starhemberg

skimi socialisti je že izbruhnila borba za vladne pozicije. Te dni je Fey mobiliziral svoje milične čete, krščanski socialisti pa so alarmirali redno zvezno vojsko. Pod pritiskom se je izvršilo imenovanje Schuschniggove vlade, obetajo se že nove smrtne obsodbe in nov val terorja. Schuschnigg je prevzel vlado pokojnega Dollfussa pod zelo neugodnimi avspicijami. Avstrija je trenutno žarišče evropske vznemirjenosti. To bo ostalo tako dolgo, dokler se ji ne bo priznavala samo teoretična, temveč tudi faktična samostojnost in neodvisnost. Dokler ne bodo pustili narodu, da pride do izraza njegova volja, bo ostala Avstrija nevarnost za evropski mir. Če se je vmešavala v avstrijske razmere potem radia in tudi sicer današnja Nemčija, je to u- mevno vsaj s stališča enotne nemške kulture, jezika, zgodovinskih vezi itd., nikakor pa ni mogoče opravičiti veliko večjega vpliva Italije, ki si je hotela za- sužniti Avstrijo kakor Albanijo.

„SLOVENIJA“

separatistični in punktaški listič iz Ljubljane posveča člankom objavljenim v »Borbi« ne- verjetno pažnjo. Nas to veseli, ker je to naj- lepši dokaz, da večkrat zadenemo v živo... Če psu stopiš na rep, zacvili...

Oglašujte v „BORBI“!

Celle

Podružnica Narodno strokovne zveze za Celle in okolico bo imela v soboto, dne 4. avgusta 1934 ob 18. uri obvezen član- ski sešatek. Govornika iz Maribora!

50.000 adres bo imel »Veliki adresar za mesto Maribor in širjo okolico«. Najboljša reklama za vsakega obrtnika in trgovca, najboljša informacija za vsakega, ki rabi adrese, ker bo adresar popoln in bo vseboval vse osebe s točnimi adresami. Žurite se z naročili pri Tiskovni založbi r. z. z o. z. v Mariboru, Gregorčičeva ulica 26, telefon 29-70.

Našim naročnikom!

Današnji številki smo priložili položni- ce in vljudno prosimo vse naše naroč- nike, da nam poravnajo naročnino za mesec avgust. Posebej pa prosimo one naročnike, ki so v zaostanku z naročni- no, da nam isto zanesljivo poravnajo

do 15. avgusta t. l.

V nasprotnem ilim bomo primorani brez- pogojno ustaviti nadaljnje dostavljajnje lista, dolžni znesek pa od njih izterjati. Vse one pa, ki so že storili svojo dol- žnost in poravnali naročnino za več me- secev, vljudno prosimo, naj izroče po- ložnice svojim prijateljem in znancem, da se naroče na naše glasilo, ki se bo od- slej še energičneje borilo za nacionalne in socialne pravice malega človeka.

Verka Škurla Ilijić:

Stara beležka

(1914 — 1934)

... V Splitu. Nas troje: dve moji mlajši sestri in jaz. Nismo se smeli ganiti, dokler ne pride nekdo po nas...

Bilo je že ob pričetku šolskega leta in je takrat prišel po nas oče, da nas spravi v Sarajevo. V Sarajevu sem se zanimala za ljudi, ki so se ukvarjali z literaturo. Osebnost sem poznala pokojnega Miloša Vidakovića, Borivoja Jevtića, Viktorja Rubčića. Medtem so bile moje sestre vse drugačne: nemirne in revolucionarne sarajevske učiteljice. Komaj so čakale, da pridemo v Sarajevo. V spominu so imele še vedno Gavriela Principa, po ušesih so jim še vedno brnele nekatere njegove besede. Ne prav kaj posebnega, a bile so besede Principa. Imele so celo njegovo fotografijo, kjer je bil Princip slikan s pokojno pesnico Perso Krzmanović.

Ladja plove. Majhna ladja, obrabljena. Potnikov je malo, nihče ne prisluškuje našim pogovorom. Mi smo bili vsaj delno informirani o delu jugoslovanskih mladinskih organizacij. Če že drugega ne, smo se čudili, da je Francu Ferdinandu prav ta čas prišlo na misel, prisostvovati bosanskim manevrom.

V Dalmaciji ni prave jeseni, niti zime v pravem pomenu besede. Je vedno vsaj nekaj cvetja, zelenja. Ko se bliža Bosni, se bliža jeseni. — Nekoč, davno v detinjstvih letih, smo na povratku v Sarajevo vedno postale melanholične. Vračale smo se nerade v sarajevske šolske klopi.

Leta 1914. pa ni nihče mislil na sebe. — Parobrod je bil skoraj prazen. Samo par potnikov. In neki mladi, avstrijski oficir. Na brodu je mirno. Zdaj pa zdaj zaropče oprema oficirja. Mi se delamo, kot da tega ne čujemo.

Primerilo se je, da je moj oče šel mimo onega oficirja. Na telu je opazil debelo listnico... Pobral jo je. Bila je gotovo last oficirja. Oče je stopil do oficirja. Oficir se je zdrnil in pričel otipavati svojo obleko. Ves je bled, potem se nasmeje, vzame listnico in jo spravi v žep. In potem je krenil proti nam...

Sestri sta se naglo obrnili: »Povej mi, da mi »ne znamo« nemški. Povej mi to!»

Oficir je pristopil k nam in se nam predstavil... Nemi pokloni mojih sester... One »ne znajo« nemški. Opravičujem jih. Oficir je nekoliko začuden... Je zelo mlad... — Dunajčan... Neobičajno živahen človek. Razgovoril se je

neverjetno hitro. Moje sestre ga poslušajo z odprtimi očmi, on pa noče opaziti, kako ga nekdo posluša, ki »ne razume« nemški.

Kaj vse je tega dne pripovedoval ta mladi človek! Bog mu odpusti!

Pred nekaj dnevi, — tako je pripovedoval, — je bil v Bosni. In tam je dal v Alipašinem — mostu, obesil nekoliko ljudi... Tako lepo, po predpisih... Koga? No, mnogo... Med drugimi tudi »einen Popen und einen Lehrer, einen langen Kerl...«

In potem... Potem je prešel kar na srbsko mejo. V najhujši ogenj... Bahal se je, da če nihče ne ve, kaj se pravi grabiti za grla, on to ve... Oh, kako se je hvalil... In še sedaj nosi seboj krvav spomin na te dni... Če hočemo, nam ga pokaže...

Moji sestri sta pozabili, da »ne razume« nemški. Malo je manjkalo, da nista pričeli stavljati po nemško nevarna vprašanja, polna sovraštva in pretenj. — Oficir pa se samo smehlja...

Bilo je tako: Srbi so se pogнали v beg... No, on je še utegnil sprožiti pištolo. Zadel je v vrat srbskega oficirja. Oficir je padel. Iz prebite žile je brizgala kri po nahrbtniku... No in ta nahrbtnik si je vzal avstrijski oficir za spomin... Tam je... Na njem je sveža sled

rdeče krvi... Naj izvolimo pogledati...

Vojna je bila objavljena že pred meseci. Čule smo že mnogo strahot, videle nismo še ničesar. In sedaj naenkrat: Izvolite pogledati!... Ne vem, kdo od nas je prvi pogledal tja... Bile smo blede... Omamljene do smrti od teh nekaj kapljic krvi...

Ne vem, kdo je prvi krenil proti kotu, v katerem so bile stvari oficirja... Ali šle smo vse tri na prstih tja... Oficir se je smehljaj. Vem samo, da sem na grobem platnu onega mrkega vojaškega nahrbtnika opazila rdečo srago krvi. To je vse, kar lahko povem. Kako naj povem vse to, kar se je tisti hip dogajalo z nami... Kako je ta prva kaplja srbske krvi padla na dno naših mladih, nedolžnih duš...

Hitro sem se obrnila... Hotela sem priti čimprej stran od tega mesta in oficirja. A on je šel za mano.

Moji sestri se nista obrnili. Stali sta in strmeli v nahrtnik, oni krvavi simbol narodnega osvobojenja. In še danes čujem najmlajšo sestro, kako je glasno in jasno izpregovorila: »Srbska kri!... Srbska kri... Pokleknila bi... In bi molila k Bogu...«

A Dunajčan? On je samo žvenketal s sabljo... Teško sem pričakala Metkovič, kjer smo se znebili neprijetne družbe.

Poročena žena v državni službi

Mnogo se je sklepalo o vprašanju redukcije ženskih moči iz državne službe — zbrale so se večinoma poročene žene, ki so seveda v polnem obsegu zastopale in zagovarjale svoje interese, da je žena enakopravna z možem, da je žena potrebna v državnih službah itd. — kar je gotovo resnica, — a spretne so se znale izogniti dejstvu, da gre predvsem za redukcijo poročenih žena in da take ženske moči ne spadajo v državno, oziroma privatno službo — predvsem ne v tem težkem socialnem položaju, ko čaka tisoče in tisoče moških in ženskih moči na boren zaslužek. So slučajni predvsem med tukajšnjim učiteljstvom, ko služita mož in žena, ki imata preskrbljene že vse otroke in poleg tega še mastne dohodke iz posestva ali drugih virov. Kje je tu pravica, kje je tu socialni čut? Pa se je oglašila neka učiteljica in spregovorila, da so se že žene Rimljanov in Grkov udeleževale v zunanjem svetu, istotako so igrale veliko vlogo žene na francoskem dvoru, v naši ožji domovini majka Jugovičev itd. — Da, da, udeleževale so se, toda s tem razločkom, da so stare Rimljanke in majke Jugovičke žrtvovale svojo lastno kri, svoje življenje za domovino, za narod in za svoje otroke — in zato niso bile plačane, niso bile prejemale zato nobenih nagrad in niso bile v nobeni službi — bile so le v službi svojega srca, svoje ljubezni. To so bile žrtve, ki so jih doprinala na oltar domovini.

Tega udeleževanja jim tudi sedaj nihče ne odreka ali krati. Tu gre samo za vir zaposlitve ženske mladine, ki že leta čaka na kruh in ki mora v tej borbi izgubiti ves idealizem. Čudno je to, da najde ta mladina svoje največje nasprotnike prav v tistih vrstah, od katerih bi najprej pričakovale podpore in pomoči. Denar je pač sveta vladar in skoraj ni zameriti gospem, katere se mu ne morejo odreči. Mislim pa, da bi bilo tudi njim bridko pri duši, če bi se vživele v današnji položaj mladine, katera se dobro zaveda, da bi si lahko z denarijem teh poročenih žen, ki jim služi takorekoč samo za »tašengeld«, ustvarila existenco.

Da se hočete uvrstiti celo v vrsto žen na francoskem dvoru — to vam ne dela baš mnogo časti — kajti ta točka v zgodovini je za žene pečat sramote, — ki je našel svoj odmev pod giljotino — za-

to je bolje, da o tem ne razpravljamo.

Na kratko pač: žena, ki si enkrat izbere moža, da si ustvarita svoje lastno ognjišče, naj prepusti svoje mesto drugemu, ki je odvisna samo od svoje življenjske moči — ona pa naj stopi v svoj novi delokrog. V domačem krogu, pri možu, pri otrocih je ženin prostor, da tam izživi svoje dušne in telesne sile, da upostavi srečo in zadovoljstvo v družino. Zato pa je toliko nesrečnih zakonov, ko mož ne najde doma tega, kar potrebuje, — ko se otroci prepuščajo služkinjam, ali samim sebi in se nežne duše, potrebne opore in dobre materine vzgoje nasrkajo moderne učenosti, ki jim zagreni celo življenje.

Saj žena nima časa, nima volje, da bi poslušala moževe težnje, da bi mu naredila udobno domačnost, ko pa je ves dan v šoli, v službi in pride domov čemerna in nerazpoložena. Taka mati tudi nima časa, da bi se oprijela še vzgoje svojega otroka, da bi mu vcepila v dušo najnežnejše in najlepše, kar taka mlada duša potrebuje, če pa se mora ves dan ukvarjati s tujimi paglavci in jim bistrili glave.

Omenjalo se je tudi, da so se poročile zato, da bi lažje živele. O, srečni možje, ki ste si navesili na rame žene zato, da bodo udobneje živele, da bodo z vašo pomočjo lahko več potrošile za luksoz, za zabavo! — Ena samska žena po vašem mnenju ne more izhajati s svojo plačo, ali s plačo svojega moža. Kako pa naj živi tisoče in tisoče revnih brezposelnih inteligentov, ki nimajo niti za vsakdanji kruh? Ali nimajo iste pravice do življenja, iste pravice do zaslužka kot ve, poročene, ki imate oporo v možu? Če pa si izbereš moža, ki nima zadostne plače za tvoje potrebe, tedaj se ne poroči, — če te tvoj izvoljenec resnično ljubi, — te bo počakal tudi on, če pa je njegova ljubezen na tako slabem temelju, da ne bo vzdržal par let preizkušnje, tembolje zate.

H koncu še enkrat vsem poročenim ženam:

Želim samo in z menoj vsi trezno misleči, da se v merodajnih krogih brez odloga poskrbi za to, da se odpustijo vse poročene žene iz državnih in privatnih služb in se s tem končno omili brezposelnost in težko, bedno življenje naših mladih inteligentov.

Mlad inteligent.

Kulturne beležke

Narodno gledališče

Sobota, 4. avgusta ob 20. uri v mestnem parku na otroškem igrišču ob koncu Tyrševih ulice: »Kulturna prireditve Črni mlaki.« Premiera ob otvoritvi Mariborskega tedna.

»Drama«. — Izšla je 4.—5. številka II. letnika te zanimive revije. Revija pride prav tako onemu, ki se ukvarja z gledališkim amaterstvom, kakor onemu, ki se zanima za pojave na polju gledališke umetnosti. V tej najnovejši dvojni številki, je mnogo prav dobrih člankov praktične in idejne vsebine. Revijo toplo priporočamo! Naroča se na naslov: »Drama«, Ljubljana, Tržaška cesta 10.

»Pohorje«. — Pod tem naslovom je izdala mariborska Tuijsko-prometna zveza ličen prospekt, kakršnega smo že dolgo pogrešali pri propagandi za naše Pohorje. Prospekt je pisan v srbohrvatskem in nemškem jeziku in ga krasi več uspešnih slik z našega Pohorja.

Pod črto

»Sodrug« med seboj.

Spominjamo se še časov, ko je rdeča »Delavska politika« mlatila po sportnikih »meščanskih klubov, ki se »med seboj pobijajo«. To pa sedaj gospodov pri »Delavski politiki« prav nič ne moti, da v svojem lističu ne bi napisali cele »študije« o tem, kako so jim njih sportni »sodrug« v Trbovljah ob priliki nogometne tekme razbijali nosove, jih brcali in metali na nje kamenje. Kako pa sedaj? ...

Značilnost.

Značilno je, kako se mariborski marksisti zadržijo ob raznih dogodkih in prilikah. Tako sta bila oba rdeča lističa »Delavska politika« in »Volksstimme« polna posmrtnih slavospevov po znanem komunistu in zgašarju Walischu. Ob smrti generala Maistra, ki ima nedvomno več zaslug za naše mesto

in narod kot kakšen Walisch, pa sta oba lističa prinesla samo suhoparno, rekli bi uradno poročilo. Čudimo se, da sta oba lista utegnili prinesiti vsaj še plačano osmrtnico mestne občine? Pa tudi naši občini se čudimo...

Pravijo.

Naši marksisti so izdali brošuro »Vstaja avstrijskih delavcev«. Pravijo, da nameravajo v kratkem izdati še »Zgodovino mariborskih marksistov«. Upamo, da takrat ne bodo pozabili omeniti dejanj in nehanj marksistične sodrge med in po vojni, ko je ta v svojem pojmovanju »internacionale« kamejnala in pljuvala slovenske rodoljube?

Teorija in praksa.

Ljubljansko »Jutro« ima v Zagrebu svojega kulturnega referenta. To je v redu in je lepo, če čitamo od časa do časa pod črto kaj zanimivega o izvedbah opernih in dramskih del, koncertov itd. Toda okence, skozi katero gledamo to zagrebško kulturno vrvenje, odpira »Jutro« g. Siegmund Hirschler... Že ime tega gospoda nam je poročilo, da so njegove recenzije najprivlačnejše tam, kjer gre za katerega arijskega Jugoslovana. »Jutro« pa si naj zapomni, da ni dobro, če preveč vneta razklada v teoriji svoj nacionalizem, ko je praksa vse drugačna...

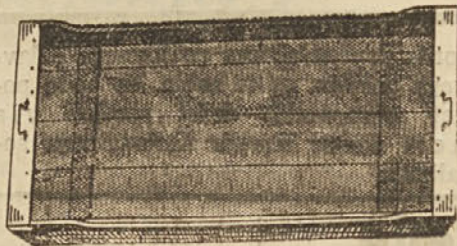
Obkladke v teh pasjih dnevih

bi brez dvoma potreboval ljubljanski »Slovenec«, ki je v svojem besu proti današnjim Nemčiji porabil že vso terminologijo krvnikov in mrhovinarjev. Nočemo braniti in zagovarjati 30. junija in tistih, ki so preostali, toda zdi se nam, da katoliški list le ne bi smel posnemati židovskih revolverjev in pri našati sadističnih, v bujni reporterski fantaziji naslikanih zadnjih ur prevratne noči. V krvi gazi ni dobro. Temu se upira estetika. Okusa pa pri »Slovincu« dozdavno ne poznajo. Tudi ecclesia militans je v svoji zgodovini zahtevala zlasti v srednjem veku inkvizicije neštevilnih žrtv. Toda o teh se molči. V hiši obešenca ni dobro govoriti o vrvi... Stvarna kritika je eno, histerija je pa drugo.

Če nam še niste nakazali naročnine, storite to takoj!

Pohištvo, vložke, tapetništvo in dekoracije

najceneje nudi

NOVAK
Maribor, Vetrinjska 7
Koroška 8
Telefon 29-05

Najnovejši vzorci tkanin blaga za pohištvo, zavese in madrace

Na drobno!

Kis za vlaganje kumarit itd., prvo vrstni kis, spirit za vlaganje sadja, vse vrste likerjev, tropinovec, droženko, slivovko, rum, konjak i.t.d. i.t.d. dobavljiva po zmernih dnevnih cenah

Na debelo!

JAKOB PERHAUER

izdelovanje likerjev, desertnih vin, sirupov in žganjarn
MARIBOR, GOSPOSKA ULICA 9 — TELEFON 25-80